

Ardealul Juridic

Revistă de Drept și de Unificare Legislativă
Doctrină, Jurisprudență, Legislație comparată

Revista apare numai odată pe lună,
conținând însă un număr dublu de
pagini ca în anii precedenți

Abonamentul pentru Insuliști și Autorități 700 Lei pe 1 an
Advocați . . . . . 500 Lei pe 1 an
Magistrați . . . . . 400 Lei pe 1 an
Un număr simplu . . . . . 30 Lei
Un număr dublu . . . . . 35 Lei
Un număr vechiu . . . . . 40 Lei

Redacția: Str. Calea Victoriei No. 55
Telefon 590. Administrația: Str. Iuliu
Maniu 8 (Radio Reclame România S.A.)
unde se primesc abonamente și orice
cereri de adje. Telefon 630

Director, Fondator și Redactor responsabil: **VASILE M. DIMITRIU** Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Colaboratori:

Alexandrescu Traian
Fost Prim-președinte de Tribunal
Pro Decanul Baroului avocaților
din București

Anca Justin Leontin
Judecător Trib. Cluj

Bulgăraș-Popov Ad. Gr.
Avocat Contencios CFR Cluj

Ceaur Aslan Ernest
Consilier la Curtea de Apel Timișoara

Balașiu Paul
Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Docan P. George
Președinte Tribunalul Buzeu

Dolj I. Ionescu
Președinte la Consiliul legislativ

Filipescu Constantin
Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Filipescu Ricard
Judecător tribunalul Cluj

Hațieganu Emil
Profesor la Universitatea din Cluj

Kis Maurișiu
Profesor universitar pensionar

Lazar Aurel
Fost ministru. Avocat Oradea-Mare

Leon N. Gheorghe Dr.
Profesor la Universitatea din Cluj

Marta Alexandru
Prim președintele Curtii de Apel
Timișoara

Mănescu Ion
Președinte la Curtea de Apel Cluj

Micșa Pompei
Prim președintele Curtii de Apel Cluj

Munteanu Victor
Avocat din Sibiu

Negrea Camil
Profesor la Universitatea din Cluj

Onișor Victor
Profesor la Universitatea din Cluj

Pastia P. Vasile
Primprocuror la Tribunalul Brăila

Petrescu F. Vasile
Președinte de secție la Trib. Sighișoara

Popp Romulus
Prim președintele Curtii de Apel
Brașov

Porușiu Petre
Profesor la Universitatea din Cluj

Praporgescu Ștefan
Consilier la Curtea de Apel Oradea-Mare

Ștețcu Emilian
Judecător șef la ocolul Mercurea-
Sibiului

Ștăncescu Ștefan
Prim președintele Curtii de Apel
Oradea-Mare

Tolciu Ioachim
Avocat din Cluj

Tănăsescu Teodor
Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Ulvineanu Alexandru
Consilier la Curtea de Apel Cluj

Vioreanu G. Ioan
Judecător tribunalul Cluj

Xantopol Constantin
Fost magistrat. Avocat din Cluj

CUPRINSUL

1. Art. 61 al. II pr. p. r. este aplicabil
în Ardeal . . . . . de

I. Mănescu
Președinte la Curtea
de Apel Cluj

2. Cum stăm cu unificarea legislației.
Discurs inaugural . . . . . de

Alex N. Gare
Prim-Președintele Con-
siliului Legislativ

3. Impreviziunea și aplicarea legilor, de

Alex. Ulvineanu
Consilier la Curtea de
Apel Cluj

4. Activitatea Curtii de Casație în anul
1928. (Discurs) . . . . . de

Oscar Niculescu
Prim Președintele
Curtii de Casație

5. Jurisprudența. Tribunalul Cluj, sec-
ția I. Evacuarea chiriei pe te-
meiul art. 36 al. leg. chiriilor. Evacu-
are condiționată de o eventuală ne-
prelungire a contractelor de chirie

6. Rezumate de jurisprudențe stabilite
de inst. jud. din Ardeal și Curtea
de Casație

**Banca
Ardeleană și
Cassa de Economii
S. A. R.**

Cluj, Piața Unirii Nr. 32. (Casa proprie)

Fondată în anul
1894

Este cointerată cu: Banca Chrissoveloni, București și Banca Comercială Ungară din Pesta, Budapesta

Sucursale:
Arad, Brașov, Oradea, Sibiu,
Târgu-Mureș, Turda

CASA DE PĂSTRARE ȘI BANCA

**DE CREDIT DIN
CLUJ SOC. AN.**
CLUJ, PIAȚA UNIRII

Capitaluri
proprii Lei
77,000.000

7
SUCURSALE:
IN DEJ, DICIOSĂN.

Efectuază
avantajos
orice afa-
ceri bancare

MARTIN, ALBA-IULIA ȘI TÂRGU-MUREȘ

**Banca Generală a Țării
Românești București,**

Brăila,
Brașov, Cluj,
Constanța, Craiova,
Galați, Giurgiu, Oradea-
Mare, Ploești, Sfântul
Gheorghe, Târgul
Măgurele

Societate Anonimă

Capital vărsat Lei 60,000.000 // Rezerve Lei 50,000.000
Adresa Telegrafică: „GENEROMANA“

BANCA CENTRALĂ

PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERT
SOCIETATE ANONIMĂ IN CLUJ
Strada Regina Maria Nr. 1-3

Secția specială
pentru ciment - Secția de
Bancă și deize - Execută tot
felul de tranzacțiuni bancare,
plăți pe toate piețele interne
și streine - Depunerile se
fructifică în condițiile cele
mai favorabile

Capital: Lei 50,000.000
Fonduri: Lei 20,000.000

Legături directe cu America!

**Banca
Chrissoveloni**

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ

Capital și rezerve:
LEI 350,000.000

SUCURSALA CLUJ
SEDIUL CENTRAL BUCUREȘTI

Sucursale: Constantinopol, New-York,
Brăila, Constanța, Galați, Sibiu. // Bănci
afiliate: Banca de Deize și Lombard,
București, Banca Ardeleană Casa de Eco-
nomie Cluj, Chrissoveloni & Co. Paris,
Chrissoveloni & Co. Viena

TELEFON:
379, 62, 427, 980

Industria Sârmei S. A. Cluj

Fabrica:
Câmpia-Turdei

Fabricăm: Sârmă laminată, Fier de beton, Scoabe,
Cue de tot felul, Sârmă arsă, arămiță, Sârmă
de oțel, Arcuri de mobile, Sârmă
ghimpată, zincată, Agrafe.

Telefon: 4-40, 3-47 - Adresa telegrafică: „Ferrum“ Cluj

Ardealul Juridic

Revistă de Drept și de Unificare Legislativă
Doctrină, Jurisprudență, Legislație comparată

Revista apare numai odată pe lună, conținând însă un număr dublu de pagini ca în anii precedenți

Abonamentul pentru	Instituții și Autorități	700 Lei	pe 1 an
"	Advocați	500 Lei	pe 1 an
"	Magistrați	400 Lei	pe 1 an
"	Un număr simplu	30 Lei	
"	Un număr dublu	35 Lei	
"	Un număr vechiu	40 Lei	

Redacția: Str. Calea Victoriei No. 53
Telefon 590. Administrația: Str. Iuliu
Maniu 8 (Radio Reclame România S.A.)
unde se primesc abonamente și orice
cereri de adfje. Telefon 630

Art. 61 al. II pr. p. r. este aplicabil în Ardeal

La puțină vreme, dela punerea în aplicare a legii de organizare judecătorească din anul 1925, printr'un articol publicat în revista „Ardealul Juridic”, am semnalat că situația părții lezate în Ardeal, în ce privește deschiderea acțiunii penale, rămâne aceeași din procedura penală maghiară și deci o deschidere de acțiune publică direct în fața instanțelor de judecată nu va fi posibilă, așa după cum e posibilă în vechiul regat.

Inalta Curte de Casație, prin ultimile ei, decizii însușește aceeași părere.

Argumentul supremei instanțe este scurt.

Art. 315 din legea de organizare judecătorească din 1925 se exprimă clar și precis, că cea ce s'a extins în Ardeal, din procedura penală românească sunt numai *dispozițiunile referitoare* la atribuțiile Ministerului Public, a Judecătorului de instrucție etc. nu și *dispozițiunile* relative la partea lezată.

Totuși pentru că sunt și păreri contrarii vom examina puțin această chestiune.

Textul art. 315, începe așa: „*Dispozițiunile* codului român de procedura penală, *relative*, la poliția judiciară, atribuțiunile Ministerului Public etc. se extind pe ziua de 1 Septembrie 1925, pe întreg teritoriul țării”.

Acest text de lege a fost prezentat de legiuitor cu următoarea expunere de motive: „Proiectul în *dispozițiunile* tranzitorii, conține *dispozițiunea* prin care extinde și asupra provinciilor alipite următoarele *capitole* din procedura penală română *relative* la: Ministerul Public, la atribuțiunile lui și acelea ale agenților poliției judiciare (cartea I, cap. I, II, III și IV), la judecătorul de instrucție (cartea I, cap. V) etc.”

Din simpla celire a acestor texte, se vede că o deosebire există.

Dacă textul expunerii de motive ar fi fost trecut ca text al art. 315 din lege sau l'ar fi urmat în enumerarea capitolelor, atunci părerea contrarie poate ar fi avut sorți de izbândă, căci în felul acesta s'ar fi demonstrat că cea ce a voit legiuitorul, a fost să împue în întreagă țara, cărțile și capitolele indicate cu toate felurile de dispozițiuni ce se găsesc în ele și în cazul acesta ar fi împus și *dispozițiunea* prevăzută de art. 61 al. II, care este cuprinsă în cartea I, cap. V care nu se referă la Ministerul Public ci la niște drepturi excepționale ale părții lezate.

Dar aceasta — din ce motive nu știm — nu s'a întâmplat, așa că textul art. 315 a rămas, pe cât de clar și precis pe atât și de distinct de textul expunerii de motivul.

Oare, n'a putut ca să intervină, oare cari considerațiuni, ca armonia dintre textul legii și expunerea de motive să fi fost sfărâmată? Sau ca armonia să fi lipsit dela început?

Intervine însă, acum după pronunțarea deciziunii Inaltei Curți de Casație, mărturisirea persoanei care a redactat atât textul art. 315 cât și textul expunerii de motive.

Di I. I. Ionescu-Dolj, președintele S. I-a consiliul legislativ, fost secretar general al Ministerului de Justiție, printr'o scrisoare adresată directorului revistei juridice „Ardealul Juridic” dată publicității în Nr. 2 al susmenționatei reviste cu data de 1 Februarie 1929 declară, că D sa este redactorul atât al textului art. 315 cât și al textului expunerii de motive și că pentru D sa nu face nici o îndoială că *dispozițiunile* art. 61 al. II pr. p. r. au fost extinse și în provinciile alipite.

Nu punem la îndoială sinceritatea și credința distinsului jurist, de cât să nu se uite

un lucru, că magistratul care este chemat să aplice legea, trebuie să se țină de litera legii, când textul este clar și precis.

Expunerea de motive, desbaterile parlamentare, intenția legiuitorului etc. sunt cercetate atunci când textul legii nu e clar, nu e precis și îndoiala predomină.

A prefera aceste surse de interpretare, când ele duc la concluzii cu totul contrarii, celor la care te duc claritatea și precizia textului de lege, ar fi să se nesocotească legea, cea ce în nici un caz nu este permis.

Oare nu ne sunt destul de cunoscute cazurile în cari, autori de legi au venit în fața bariilor, ca prin autoritatea lor să afirme intenția ce au avut în cutare sau cutare chestie, delegată de judecători prin prisma textului rigid al legii și justiția să nu le facă onoare de a-i urma, mărturisirea fiind tardivă și în evidentă contradicție cu cea ce spune textul de lege?

Cazul prezintă o mare importanță mai ales în materie penală.

Să nu se uite, că aceeași secție a Inaltei Curți și tot în materie penală a fost foarte riguroasă în cea ce privește interpretarea legilor penale.

În fața ei a fost adusă chestia de a se ști, dacă prin ultima lege de amnistie s'au amnistiat și violențele contra autorităților și cu toate că s'a dovedit că în cameră a fost discuție asupra înțelesului cuvântului „ultra” și s'a făcut declarații precise, că prin cuvântul „ultra” rămâne să se înțeleagă și violențele în contra autorităților; totuși Inalta Curte, a exclus dela amnistie, acest fel de infracții, pe bunul motiv, că textul legii nu vorbește decât despre ultra, iar codul penal în capitolul IV, secția II, recunoaște și distinge ultra ca infracție distinctă de violențele contra autorităților și cei ce discutau, fiind juriști, trebuiau să știe acest lucru și trebuiau să treacă în textul legii și violențele, dacă căzusera de acord în privința amnistierii și a acestor feluri de infracțiuni.

Acesta fiind sistemul, sistem care face onoare secției penale a Inaltei Curți de Casație, nu trebuie să ne surprindă, rezolvarea speții ce ne preocupă și nici nu trebuie să ne așteptăm la o revenire, ori care ar fi autoritatea care ar interveni.

La drept vorbind, modul de redactare al art. 315 este mai fericit, căci așa principiul se impune și în fața instanțelor de judecată,

adică ori unde ar fi în joc atribuțiunile Ministerului Public, pe câtă vreme dacă s'ar fi trecut în text că se extinde capitolele relativ la . . . din codul de procedură penală român, principiul s'ar fi impus numai fazei de cercetare, instrucție și deschiderei acțiunii publice, căci capitolele la care se face trimitere, indică ceva restrâns și bine determinat. Numai așa, Inalta Curte de Casație, a putut pronunța până acum, că procurorul nu mai poate retrage căile de atac odată declarate și că nu poate să-și însusească apelul părții lezate, din momentul ce acesta nu l'a făcut conform legii și este anulabil.

A admite mai departe că implicit prin introducerea dispozițiilor referitoare la Ministerul Public etc. s'a modificat și dreptul părții lezate, deci toate dispozițiile referitoare la acțiunea publică, ni se pare că ne îndepărtăm nu numai de claritatea și precizarea unui text de lege, dar de însăși intenția legiuitorului; însemnează să creem drepturi neașteptate părții lezate; însemnează să negăm atributul acțiunii publice.

Dacă monopolul acțiunii publice, după cum se exprimă dl Ionescu Dolj, care aparține în întregime și necontestat Ministerului Public, se găsește știrbit printr'un text formal de lege, cum e cazul concretizat în art. 61, al. II din proc. pen. rom. cum s'ar putea pretinde, ca pe cale de deducție trebuie menținută această știrbire și că ar trebui subînțeleasă ca trecută și în provinciile alipite, pe motiv că „face parte integrantă din sistemul de exercitare al acțiunii publice“.

Dar în fine, prea multă furtună într'un păhar cu apă!

Ce aport ar putea să aducă dispozițiile art. 61, al. II din pr. p. r.?

Cităm textul: „In materie corecțională partea cea vătămată va putea să se adreseze d'a dreptul la tribunal în forma ce se va arăta mai jos“.

Mai întâi trebuie să declarăm că materiile corecționale sunt foarte reduse în codul penal maghiar. Și dacă luăm în considerație că mare parte din aceste materii se judecă de judecătorii de ocol, unde după cum vom vedea mai la vale, partea vătămată se poate adresa direct instanței, atunci cantitatea ce rămâne pe seama tribunalului e foarte redusă.

Al dar zic unii. Materiile la care trebuie să se aplice art. 61, al. II p. p. r. sunt toate materiile (infracțiile) care în codul penal român

sunt considerate ca corecționale, cu toate că în codul penal maghiar, multe din ele sunt considerate crime.

Așa da! Cantitatea materiilor corecționale ar fi respectabilă. Dar este posibil, este serioasă această teză?

Mă mărginesc numai a o semnala și mă opresc a o mai discuta.

Pentru a clarifica și mai bine situația părții civile din Ardeal, față de noul dispozițunii introduse în proc. penală, voi cauta să redau aci în câteva cuvinte drepturile părții lezate, după procedura maghiară în ce privește acțiunea publică.

Aceste drepturi se disting după felul instanțelor care sunt chemate să judece infracțiunile.

În prima parte intră drepturile ce le are partea lezată față de infracțiunile de competența judecătorei de ocol și pe care le deferă judecății acestei instanțe; iar în a doua parte intră drepturile ce le are față de infracțiunile de competența tribunalului sau curții cu juri și pe cari le deferă judecății acestor instanțe.

În cazul întâi partea lezată are dreptul de a se adresa cu plângerea direct instanței; iar în cazul al doilea nu are acest drept, ci trebuie să se adreseze agenților de poliție judiciară, procurorului sau judecătorului de instrucție.

Ca consecință, procurorul după cercetări sau instrucție, trebuie să sesizeze cu act de acuză (rechizitor) camera de punere sub acuzare de pe lângă tribunal. Această instanță dacă găsește cu cale, sesizează instanța de judecată, dacă nu, clasează afacerea.

Dela această regulă se exceptează, câteva cazuri în care procurorul poate duce, direct în fața instanței de judecată, afacerea cu act de acuză.

În cazul când, procurorul nu găsește că este cazul de a se face cercetări sau instrucție și clasează afacerea, părții lezate îi revine dreptul de a se adresa din nou judecătorului de instrucție. Dacă și după ce s'a făcut instrucția, procurorul nu înțelege să ridice acuză (să dea rechizitor) atunci pentru partea vătămată se naste dreptul de a ridica ea acuză în fața camerei de punere sub acuzare. Dacă această instanță nu găsește că este cazul de a se deschide acțiunea publică și deci ca să sesizeze instanța de judecată, atunci partea lezată nu are dreptul de a sesiza ea instanța de judecată, ci numai ca să atace cu apel, la Curtea de Apel, decizia de clasare a camerei

de punere sub acuzare. Dacă instanța de judecată a fost sesizată și procurorul în fața acestei instanțe declară că renunță la acuză, atunci iarăși îi revine părții lezate dreptul de a și însuși e acuza și a o susține. Tot așa dacă achitat fiind acuzatul și procurorul nu face apel; părții lezate iarăși îi revine dreptul de a face apel.

Ce se întâmplă aslăzi cu aceste drepturi ale părții lezate? Ce se întâmplă în fine cu aceste drepturi, față de coordonarea modificărilor introduse ce au scos restul dispozițiilor din proc. penală maghiară, coordonare care devine impusă juridicește?

Prin faptul că, camera de punere sub acuzare de pe lângă tribunal s'a desființat cei care aveau dreptul și datorita ca să o sesizeze, în mod juridic vor merge mai departe la instanța ce venea după ea, adică la instanța de judecată. Ar urma ca partea lezată, care și ea avea într'un anumit caz, pe care l'am arătat mai sus, dreptul să ridice acuză în fața camerei de acuzare, acum să ridice acuză direct în fața instanței de judecată. Se lovește însă de dispozițiile noi, care de data această împune judecătorului de instrucție ca să dea o ordonanță de clasare, dacă nu găsește că este loc de ducerea acțiunii publice mai departe, iar pe de altă parte îi dă drept părții lezate să atace cu opoziție ordonante de clasare în fața noii camere de punere sub acuzare de pe lângă Curtea de Apel. Dacă ordonanța de clasare rămâne definitivă, o sesizare directă a instanței nu ar mai putea avea nici un efect față de autoritatea de lucru judecat ce l'ar opune ordonanța judecătorului de instrucție.

Procurorul, și după textele modificate ca și mai înainte, având drept să nu dispue cercetări sau instrucție când apreciază ca faptul nu e penal, partea lezată și de data această ca și mai înainte are dreptul a se adresa judecătorului de instrucție. Dacă judecătorul de instrucție nu găsește că este caz de a se deschide acțiune publică, am văzut mai sus, că partea lezată are cale de atac ca și sub legea veche, schimbându-se numai instanța căreia urmează a i se adresa.

Se vede deci că modificările aduse procedurii penale maghiare nu aduc nici o schimbare drepturilor preexistente ale părții lezate și că textele de lege noi și cele rămase nemodificate, se pot foarte bine armoniza.

I. Mănescu,

Președinte la Curtea de Apel Cluj

Cum stăm cu unificarea legislației

Discurs ținut la Consiliul Legislativ în ședința de deschidere de an din ziua de Sâmbătă 12 Ianuarie 1929 de d-l prim-președinte Alexandru N. Gane

Simt în todeauna o adevărată mulțumire sufletească, ca în pragul noului an ce vine, să pot recapitula în scurte cuvinte, toată activitatea desfășurată de Consiliul Legislativ în cursul anului expirat, pentru ca să se vadă cât de luminoasă și de rodnică este munca ce facem aici.

Vom putea astfel constata ușor, cum se afirmă tot mai mult menirea acestei instituții noi. Chemată prin Constituțiune și legea sa organică să ajute în mod consultativ la facerea și coordonarea legilor ce urmează a fi supuse deliberării și vo'ului Corpurilor Legiuitoare, prin natura ei însăși, devine un organ de colaborare al guvernului și parlamentului pentru pregătirea acestor proiecte de legi și regulamente generale.

Importanța și necesitatea Consiliului este neăgăduită. Astăzi mai ales cu multiplele nevoi de legiferare, necesitatea de a stabili o armonie între diversele legiuri, au determinat toate țările, mai ales acele care au suferit schimbări importante teritoriale, să organizeze instituții similare, care dacă poartă nume diferite, tind toate spre același scop.

La noi, poate mai mult decât ori unde, s'a simțit nevoia creerii unui asemenea organ, cu cât prin alipirea la patria mamă a trei provincii românești, ne găsim astfel sub patru regimuri de legi deosebite.

De aceea, una din atribuțiunile de competență ale Consiliului nostru legislativ și desigur cea mai anevoioasă ca și cea mai urgentă este tocmai pregătirea unificării codurilor judecătorești.

Când zic unificare, presupun nu numai armonizarea celor patru regimuri diferite, dar mai ales adaptarea legiurilor noastre învechite, nevoilor actuale și noii conștiințe juridice.

Iar necesitatea urgenței acestei lucrări o simțim cu toții. Ea se impune nu numai din punctul de vedere a vieții noastre economice dar și ca o chestiune națională de conservare și consolidare a Statului însuși.

Așa se explică și se justifică unificarea legislativă ce s'a făcut în urmă în Basarabia, unde s'au extins, pur și simplu, legiurile civile din vechiul regat, făcându-se o unificare și parțială și provizorie, pentru a pune capăt cu un moment mai înainte, haosului legislativ ce exista mai cu deosebire în această provincie așa de românească.

Sunt, domnilor, astăzi trei ani bătuți de când Consiliul Legislativ a început activitatea sa.

Din acești 3 ani trebuie însă dedus o bună parte

a anului întâi, anul de organizare a unei instituții cu desăvârșire noi, fără local și fără personalul trebuitor care nu l'am putut completa de cât treptat treptat. În acest prim an, am fost nevoiți să ne punem mai întâi în curent cu lucrările făcute în comisiunile ce funcționase la Ministerul de Justiție, să găsim metoda cea mai practică de organizarea lucrului și să adunăm tot materialul ce avea să ne servească la marea operă a cărei răspundere o luasem, nu cu inima ușoară.

Timp de 6 ani funcționase în adevăr la Ministerul de Justiție, până la 1 Iunie 1925, cinci comisii instituite pentru pregătirea celor cinci coduri judecătorești.

Comisiunea codului civil se compunea din 31 de membri, cea a codului comercial din 37 de membri și cea a codului de procedură civilă tot din 37 de membri. Cam același număr compuneau și comisiunile codului penal și acele ale procedurii penale.

În locul lor, la înființarea Consiliului Legislativ, toată această sarcină, cu materialul redus ce-l moștenisem, a trecut asupra noastră. Secțiunea I-a a Consiliului a fost învestită cu legislația de drept public, iar secțiunea II-a cu toată legislația de drept privat ambele secțiuni fiind compuse fiecare numai din câte 5 consilieri permanenți cu referenții lor respectivi.

Cum ne-am achitat și ne achităm de această sarcină grea o spun faptele noastre.

După un an și ceva de activitate, Secțiunea I-a sub președinția dlui I. Ionescu-Dolj a terminat și înaintat Ministerului de Justiție, proiectul codului penal unificat, dimpreună cu o documentată expunere de motive, proiect în care s'a ținut seamă de toate progresele științei penale și s'a pus în armonie cu dezideratele congresului de drept penal ținut la Bruxelles în 1926 și ale conferințelor internaționale din Varșovia și Roma în vederea unei unificări pe cât mai largi posibile a dreptului penal.

Acest proiect se găsește astăzi în deliberarea Parlamentului.

Tot în anul 1927, secțiunea II-a a Consiliului, a terminat actele de stare civilă unificate care au și fost votate de Corpurile noastre Legiuitoare.

În expunerea mea anterioară, am arătat deosebită și toată activitatea desfășurată în aceeași direcțiune în vederea unificării legilor economice și financiare de secțiunea III-a a Consiliului sub președinția dlui I. N. Angheliescu, care a înlocuit:

Un proiect de lege a contabilității generale a Statului.

Un proiect de reorganizare al Curții de Conturi;

Un proiect de cod al muncii.

În anul 1928 secțiunea I-a a Consiliului, în uni-

ficarea legislației de drept public, a început fără de întârziere lucrările codului de procedură penală.

O primă comisiune compusă din consilierii permanenți: D-nii C. D. Anghel împreună cu D-nii C. Rătescu Președinte la Curtea de Casație, prof. Iulian Teodorescu, Corneliu Chisăliță consilier la Curtea de Casație și Camil Demetrescu consilier la Curtea de Apel, în calitate de consilieri temporari asistați de D-l referent titular G. Vrăbescu au revăzut o parte din textele anteproiectului lucrat la Ministerul de Justiție aducându-i însemnate modificări. Astăzi aceste lucrări sunt continuate de D-l Președinte Ionescu-Dolj împreună cu D-l referent Vrăbescu care utilizând materialul strâns, alcătuiesc un nou anteproiect în care își vor găsi locul noile tendințe manifestate în doctrina și în legislația celorlalte țări.

Până azi, s'au întocmit textele anteproiectului referitoare la primele cercetări urmărire, instrucțiune și Camera de punere sub acuzare. Partea privitoare la instanțele de judecată, căile de atac și diversele proceduri speciale sunt în curs de întocmire și vor fi cel mai târziu terminate până în câteva luni, după care anteproiectul supus aprobării plenului secțiunii l-a va fi dat publicității pentru a primi critica juriștilor noștri, după care lucrarea va fi declarată definitiv terminată.

Tot secțiunea I a mai lucra în prezent un proiect de procedură pentru instanțele referitoare la judecarea minorilor.

Dacă din punct de vedere al unificării codurilor judecătorești, anul 1927, sparge cu deosebire codului penal, anul 1928 este al codului nostru comercial.

Am în adevăr marea satisfacție să vă pot anunța că secțiunea II-a a Consiliului, a dus până la capăt această vastă și importantă lucrare, careia nu-i mai rămâne de cât foarte puțin, ultimele capitole din materia societăților și o punere la punct definitivă, pentru ca în cursul lunii Martie cel mai târziu să depunem și acest nou cod pe biroul D-lui Ministru de Justiție.

Început numai la sfârșitul anului 1926, de către o comisiune înstituită din sânul secțiunii sub președinția d-lui I. Corjescu, consilier permanent, asistat de d-l referent stagiar Paul Demetrescu și din d-nii prof. V. Dimitriu, P. Dragomirescu, I. Cohen, I. Fințescu și C. Stolanovici ca membri temporari, această comisiune nu a cruțat nici o osteneală, fiind adesea câte două ședințe pe zi, pentru a pregăti cât mai repede dar și cât mai serios, ante proiectul acestui cod care de îndată și treptat cu lucrarea făcută, intra în deliberarea secțiunii ca să i dăm astfel consfințirea necesară și armonizarea finală.

Operă în adevăr fundamentală căci, însuși creditul țării se rezimă pe soliditatea garanțiilor și eficacitatea legilor, este menită să asigure raporturile comerciale.

Să mi fie dar îngăduit să mă întind astăzi în mod special asupra acestui proiect de cod gata să vadă lumina zilei și pe care l'am lucrat fiind seamă nu numai de legiurile ce ne au stăpânit până astăzi, dar mai ales de codul german pus în aplicare la 1900, și de proiectele codului de comerț Italian din 1922 și 1925, precum și de criticele ce li s'au adus.

Am vroit astfel să dăm o legiuire care nu numai să se potrivească pe umerii mai largi ai țării, dar în același timp, să fie în curent cu toată evoluțiunea dreptului și cu dezvoltarea ce-au luat afacerile comerciale. Am ținut cu atât mai mult seamă de toate aceste legiuri, cu cât suntem încredințați că din apropierea ce se face azi între statele cari se pătrund tot mai mult, va rezulta în curând un cod de comerț cu principii și dispozițiuni comune.

Care sunt dispozițiunile predominante ale acestui proiect de cod P

Pentru asigurarea creditului comercial am înființat în primul loc un registru public al comerțului, după modelul legislației germane și proiectelor italiene pus sub controlul unui oficiu care va funcționa pe lângă fiecare tribunal. Acest registru va fi oglinda adevărată a vieții comerciale, pentru că în el se vor trece toate datele referitoare la întreprinderile comerciale.

Am stabilit apoi calitatea de comerciant după sistemul subiectiv al codului german, considerând comerciant numai pe acel care este înscris în registrul comerțului și exercită o profesieune, comercială.

Am dat în-ă și posibilitatea unei întreprinderi industriale ce reclamă o organizare comercială care nu intră în cadrul profesiei comerciale, să devină comercială numai prin înscrierea firmei.

Tot astfel dacă în agricultură sau în economia forestieră, proprietarul sau treadsul leagă o întreprindere accesorie care reclamă o organizare comercială, prin înscrierea firmei, devine comerciant.

Pentru a da comerțului o protecțiune și mai eficientă, completând o lacună a codului comercial actual, noul proiect după modelul tuturor legiurilor mai noi, va cuprinde un capitol rezervat firmelor unde am specificat cum se înscrie o firmă, ce trebuie să cuprindă, sau mai exact ce nu poate cuprinde, și cum se poate modifica sau instrăina. Am stabilit și sancțiuni severe în privirea celor obligați la înscrierea firmei.

Tot în vederea protecțiunii comerțului s'a trecut în cod dispozițiuni privitoare la concurența ilicită și la procedura de urmat pentru reprimarea ei.

În materia cu deosebire delicată a societăților comerciale din care, precum am spus, o parte se mai găsește în studiu, am introdus societățile cu răspundere limitată cunoscute în legislația comercială a Bucovinei și a celor mai multe țări și care completează tipurile de societăți existente.

Constituirea societăților comerciale am pus-o de asemenea în legătură cu registrul comerțului, căci numai din momentul înscrierii în registru, societățile se consideră constituite și dobândesc personalitate juridică.

Îndeplinirea tuturor condițiilor pentru regulata constituire a ori cărei societăți comerciale, va fi așa dar, supusă controlului judecătorului Oficiului registrului, iar societăților pe acțiuni le mai cerem și autorizarea tribunalului conform actualului cod.

Dăm o deosebită atențiune aporiturilor în natură, adăugând intervențiunea experților, pentru garantarea unei drepte evaluări a lucrurilor aduse în societate.

Toate societățile comerciale vor primi astfel modificări însemnate, în special societățile pe acțiuni pentru că ele reprezintă capitaluri mult mai însemnate, la a căror întrebuintare sunt interesați cei mulți, așa că rezultatele bunei sau relei administrațiuni se repercutează cu deosebire asupra întregii economii naționale.

În ce privește obligațiunile comerciale, ele, în mod forțat, vor cuprinde și numeroase dispozițiuni al căror loc era desigur în codul civil, dar pe care am trebuit să le trecem aici, pentru că am fost nevoiți să luăm, după cum ni s'a cerut, drumul de-a curmăzișul și să ne ocupăm mai întâi de codul excepțional care reclamă o urgență deosebită, înaintea celui de drept comun. Astfel sunt toate obligațiunile privilegiate la încheierea și desfacerea contractelor, la probe, la reprezentanță și altele.

Inovațiunile introduse în această parte a codului sunt numeroase. Între altele, am recunoscut dreptul de retenție ca un drept general pentru ori cine are un credit lichid și exigibil de natură comercială asupra tuturor bunurilor debitorului ce se află în posesiunea creditorului.

Am reglementat cât mai precis, contractele comerciale, ca vânzarea, reporiul, contul curent, mandatul, comisionul, gajul.

Asigurarea își va găsi de asemenea o reglementare completă, căci vom trece în cod atât dispozițiunile referitoare la înființare, funcționare și lichidare a societăților de asigurare, cât și dispozițiuni privilegiate la contractul de asigurări.

Comerțul de asigurare nu va fi permis de cât societăților pe acțiuni și acelor de asigurare mutuală.

Am trecut în cod, un întreg capitol relativ la

depozitele de mărfuri în magazinele generale.

Am reglementat depozitul bancar, deschiderea de credit bancar, plățile făcute prin acest mijloc instituțiunile cunoscute în practica atacerilor dar reglementate pentru întâia dată în proiectul italian.

Cartea III-a a codului, se va ocupa de credit, luând de model proiectul italian din 1925, iar în ce privește cambia și cekul am urmat de aproape dispozițiunile regulamentului dela Haga din 1912, în vederea unificării acestei materii.

Însfârșii cartea IV se ocupă de concordatul preventiv care înlocuește moratoriul din actualul cod și de faliment.

• • •

În același timp, pe când lucrăm astfel cu toată intensitatea la terminarea proiectului codului comercial o comisiune compusă tot din sânul aceleiași secțiuni sub președinția d-lui Consilier permanent Varzar, asistat de referenții secțiunii d-na Mateescu și d-nii Solomon, Furtună și Hâncu împreună cu d-nii Em. Dan, avocat, C. Botez, Vișoreanu și Bocancea, consilieri la Curtea de Casație ca membri temporari, pregătește anteproiectul codului de procedură civilă.

Procurarea principală a acestei comisiuni este organizarea unei proceduri de judecată cât mai simplă, mai puțin costitoare, cu termene scurte, reducând multe din formele greoaie și inutile, evitând surprinderile adversarului, eliminând nulitățile și decăderile, acolo unde o bună disciplină nu reclamă forme stricte.

S'a căutat de asemenea să se reducă numărul prea mare al citațiilor, adoptând principiul că partea care a fost odată citată și a fost prezentă în instanță, să nu mai fie chemată în tot cursul procesului înaintea aceleiași instanțe. De asemenea dacă partea se prezintă la termen fără de citații prezența ei acopere viciul procedural.

Această comisiune a terminat atât partea referitoare la legarea instanței cât și cea a judecății propriu zise.

Acuma în urmă a studiat materia execuțiunii silite alcătuiind textele privilegiate la execuțiunea mobilă, proprie, și execuțiunea imobiliară, căutând și aci simplificarea formelor, scurtarea termenelor și înlăturarea șicanelor.

Mai rămân numai procedurile speciale pentru ca comisiunea să-și fi îndeplinit întreaga sa sarcină.

O parte însemnată din acest anteproiect l'am și adus, în cursul acestui an chiar în dezbaterile secțiunii a II-a, ședință ce am întrerupt numai la cererea comisiunii de a-i da răgazul necesar, pentru terminarea cât mai repede a întregii sale opere.

Sper deci d-ilor, deși nu voesc să-mi angajez prea mult cuvântul, fiindcă îmi dau bine seamă de

greutățile ce le întâmpinăm la o lucrare de importanță aceasta, de căta încordare de spirit și de muncă este nevoie, pentru a găsi soluțiunile cele mai bune, formulele cele mai fericite, a armoniza toate textele, a prevedea toate ipotezele a îngriji și stilul și preciziunea limbii; dar cu toată ezitarea mea, îndăznesc totuși să sper că până la sfârșitul anului acestui, să vă dăm și proiectul codului de procedură civilă unificat.

. . .

Tot pe umerii secțiunii a II-a cade încă și pregătirea codului civil.

Cu toată aglomerarea lucrărilor, nu am neglijat nici un moment și prepararea acestui cod menit să stea ca piatra unghiulară la temelia tuturor legiuiturilor noastre.

Din cauza importanței codului civil am crezut necesar să-l dau încă dela început în cercetarea înusuși a plenului acestei secțiuni.

Ajutați de eminenții noștri referenți d-nii M. Măgureanu, M. Elieșcu și Paul Anca, cu concursul d-ilor consilieri temporari Gr. Ștefănescu, A. Alexiu, A. Cerban și G. Plastara, întreaga carte I a „Despre persoane” va fi încurând terminată.

Această parte a codului, e de altfel poate cea mai importantă și desigur cea mai delicată, căci e cea mai specifică țării, unde am trebuit să fim mai ales seamă de tradiții, de starea de cultură și dezvoltarea poporului nostru.

Suferim evident o întârziere, dar foarte explicabilă în pregătirea codului civil, căci reduși cum suntem ca număr și împărțiți cum ați văzut pe atâtea fronturi pentru a lucra în același timp la trei coduri judecătorești așa de importante, ce se leagă strâns între ele și care toate trebuiesc desbătute în plenu secțiunii, nu am avut posibilitatea de a lucra cu aceeași vigoare în toate cele trei direcțiuni.

În ce privește materiile preparate în acest an:

Consiliul a reglementat instituțiunea adopțiunii și aceea a autorității părintești care a suferit însemnate modificări; între altele am decis că autoritatea părintească să nu ia sfârșit decât prin moartea ambilor părinți.

În temeiul principiului constituțional al egalității sexelor, din punct de vedere al drepturilor civile părinții vor exercita, de comun acord, drepturile asupra persoanei copilului lor și numai în caz de desbinare va hotărâ instanța tutelară.

Am declarat valabile clauzele contractului matrimonial prin care se determină confesiunea copiilor ce se vor naște.

Pe de altă parte, interesele copilului necesitând o unitate în administrațiune, patrimoniul său va fi condus de unul singur dintr'un părinte. În făcerea contractului matrimonial, acest drept va spărjine tatălui.

Puterile însă de administrațiune vor fi strict reglementate, înlăturându-se lacunele primejdioase din actualul cod, iar actele importante se vor face numai sub controlul instanței tutelare. În special s'au admis măsurile de asigurare consacrate de legislațiunea provinciilor alipite, cu privire la bunurile mobile și numerariu.

Am păstrat dreptul de folosință, dar l'am mărginit potrivit intereselor copilului.

Organizarea tutelei a suferit de asemenea însemnate modificări față de dispozițiunile actuale ale codului vechiului regat.

S'a desființat tutela legală ca reminiscență a vechilor concepțiuni ce nu mai corespund intereselor minorului.

Administrația bunurilor minorului a fost îngărdită cu cât mai multe garanții.

Iar pentru o mai bună protecțiune a intereselor minorului, am instituit un organ de control, permanent, instanța tutelară care va îndeplini atribuțiunile ce incumbu până azi consiliului de familie, consiliu ce l'am redus la un rol pur consultativ numai cu privire la numirea tutorului sau chestiunile ce interesează persoana minorului.

Prin terminarea cărții referitoare la persoane și organizarea familiei, vom face astfel un pas mare în unificarea codului nostru civil cu atât mai mare cu cât cred că această parte ar putea fi ușor aplicată, fără de inconveniente și fără de neapărată copleșire a terminării întregului cod. De altfel am avut grijă de a stabili legătura între textele corespunzătoare din celelalte materii.

Ceea ce ne rămâne e desigur foarte mult și cu deosebire important.

Munca noastră sper totuși că va putea fi considerabil redusă, grație împrejurării că un comitet franco-italian compus din cei mai iluștri juriști ai Franței și Italiei au elaborat după aproape zece ani de studii un proiect al obligațiunilor care acum de curând a văzut lumina zilei.

Comunitatea de drept și de interese care ne leagă de aceste două țări surori ne obligă desigur ca unificarea ce o vom face-o în această parte a codului să treacă peste granițele țării, ca să incorporăm chiar acest proiect în însăși legislația noastră.

Alex N. Gane
Prim-Președintele
Consiliului Legislativ.

Impreviziunea și aplicarea legilor

Domnul dr. Iustin Petrușiu avocat din Arad, ne trimite scrisoarea pe care o publicăm mai jos în extras cu privire la modul de aplicare a art. 6 din legea XLI/1908. Publicăm și răspunsul sub semnătura dlui Alex. Uvoineanu consilier la Curtea de Apel Cluj, colaboratorul nostru.

Procedura execuțională maghiară din anul 1881: LX la § 54 prevede că din salariile funcționarilor publici și a celorlalte persoane înșirate acolo se poate propriu 1/3 parte dispunând însă ca la tot cazul se fie scutite de sub sechestrare cel puțin 800 floreni la an, din salariile urmăritului.

Iar § 6 a legii 1908: XLI care abrogă § 54 citat, prevede că afară de indemnizația chirii, pe calea execuției se poate propriu din salariile urmăritului 1/3 parte, astfel însă ca pe sema urmăritului se rămână anual 2000 coroane neatinsse, adică scutite de sub execuție.

Dispoziția acestui articol de lege în Ardeal este și azi în vigoare.

Cum însă intențiunea legiuitorului, când a scutit de sub sechestrare anul cel puțin 2000 cor. în favorul funcționarului urmărit, a fost ca prin această sumă să îi asigure mijlocul de existență, ce în timpurile normale, înainte de războiul mondial era în raport cu cerințele și necesitățile traiului, se pune întrebarea, dacă azi când în urma ruperei echilibrului economic și financiar pricinuită de războiul mondial situațiunile s'au schimbat cu desăvârșire și când ne găsim în fața unei devalorizări monetare, este oare just și echitabil, ca să se aplice strict această dispoziție a legii?

Considerând că cu toate că legea impreviziunii, în țara noastră încă nu este elaborată cu atât mai puțin volată, totuși practica judecătorească din Ardeal în ce privește porțiunea obligatorie a moștenitorilor „în materie de impreviziune nu a așteptat să vină legea ci a reglementat ea însăși această delicată materie, după normele generale de drept civil: că la baza încheierii contractelor stă prezumația — *rebus sic stantibus* — și — *nemo ad impossibilia tenetur* — norme cari au izvorât din simțul de echitate al unei vieți milenare de drept”.

Avându-se în vedere că și în prezent se aplică cu toată rigoarea dispoziția § 6 a proc. exec. indiferent dacă urmăritului îi rămâne suma strict necesară pentru existență sau nu și fiind adevărat că persoana care are nevoie de întreținere nu poate aștepta până când legiuitorul va elabora legea impreviziunii, căci întrucât nu s'ar admite majorarea sumei scutite de sub execuție, sau ar muri de foame, sau s'ar îngloba în datorii, sau ar rățăci pe căl nedemne de un funcționar: la corupție ba chiar la defraudări, cu onoare vă rog domnule Director chiar în interesul general al funcționarilor, dealtfel foarte prost salarizeți, a

atrage atențiunea judecătorilor noastre la această importantă chestiune în revista „Ardealul Juridic”.

Dr. Petrușiu,
avocat,
Jurisconsultul județului Arad

Răspuns: Teoria impreviziunii — la baza căreia stă regula „*rebus sic stantibus*” — are scopul de a recunoaște judecătorului dreptul, de a trece peste conținutul aparent al convențiunii și de a fixa intențiunea părților contractului, luând în vedere condițiunile prezumate ale epocii când acordul l au încheiat; așa dar, impreviziunea este un element al intențiunii și al voinței contractanților.

Susținătorii acestei teorii — al cărei fundament este echitatea — cred, că judecătorul este îndreptățit să intervină în raporturile contractuale și fiind seamă de evenimentele extraordinare și neprevăzute, ulterior survenite, să determine în contractele bilaterale prestațiunile și contraprestațiunile, realizând astfel echilibrul sinalagmatic, precum ar fi făcut și părțile, dacă le ar fi fost cu puțină să prevadă acele evenimente grave.

Amintesc numai, că Curtea noastră supremă, nu a adoptat această teorie, în mod constant și nu se poate vorbi de o jurisprudență fixată în acest sens; dar un lucru este cert, că teoria impreviziunii, ca tehnică juridică, tinde să constituie a regulă de interpretare a contractelor, acordându-i judecătorului misiunea să înăfure consecințele unui contract, devenit aproape imposibil ori cu jefise mari de realizat, la data executării lui.

Legile din alte țări, cari au reglementat în parte materia, cum de ex. legea belgiană din 1919, referitoare numai la afacerile comerciale, au avut de obiect contractele, iar nu modificarea legilor existente, așa că teoria impreviziunii, în nici un fel, nu poate aduce vre o atingere voinței exprimate a legiuitorului și nu constituie un instrument în interpretarea legilor.

Dispozițiilor de lege, cum sunt acele ale §-ului 6 din leg. XL:1908, despre care face amintire dl avocat dr. Iustin Petrușiu, nu li s'ar putea da altă interpretare, decât acela ce rezultă din litera legii și voința legiuitorului arătată prin expresiunile întrebuițate în text, ce nu dau loc la nici o îndoielă. Legile cari nu mai corespund timpului se abrogă ori se modifică. Judecătorul, nu face operă de legiuitor, ci chemat să aplice legea, ori cât ar fi devenit ea contrarie echității, nu o poate înlătura, sau să adoage la dânsa, spre a face loc echității, după aprecierea sa.

Dacă o parte a doctrinei și a jurisprudenței au recunoscut judecătorului îndreptățirea, ca să se substituie, într'o măsură, voinței părților exprimate în

contract și în interesul echității, să atribuie contractului alte efecte, decât acele care ar rezulta din stipulațiunile lui văzute în act, nu încapă însă îndoielă, că judecătorului nu i este îngăduit, să se substituie voinței legiuitorului și luându-i locul sub pretextul de equitate, să dea legii o interpretare praeter legem.

Textul legii citat, spune clar, că lefii funcționarilor publici, nu sunt urmăribile, decât până la o treime și aceasta numai atunci, dacă se rezervă celui executat 1000 lei anual, sumă fixată de legiuitor, ca asigurând sceluia minimum de existență.

Această cifră aleasă de legiuitor, instanțele judecătorești nu o pot modifica, după apreciere, ci textul trebuie aplicat întocmai. Nu stă în căderea acelor instanțe să înlăture acea dispoziție din legea execuțională — poate inechitabilă azi — și după aprecierea lor — luând în vedere diverse elemente, ca situația materială și familiară a debitorului, localitatea în care trăiește etc. — să fixeze o altă sumă, decât cea pe care o indică articolul de lege, căci asemenea aprecieri, în interpretarea și aplicațiunea legilor, ar duce la arbitrar: optima lex est quae minime iudici relinquit. (Bacon.)

Alexandru Ulvianu,
Consilier la Curtea de Apel Cluj

Activitatea Curții de Casație în anul 1928

Discursul d-lui Prim-Președinte Oscar Niculescu
(Urmare)

Nu este mai puțin adevărat că dacă legiuitorul are puterea să facă o lege cu efect retroactiv și să atingă astfel drepturile ce particularii le au câștigat definitiv cu privire la starea sau la patrimoniul lor, el nu trebuie însă, să uzeze de această putere, dintr'un punct de vedere moral și economic, decât foarte rar, în circumstanțe cu totul excepționale și cu o extremă rezervă, căci altfel, după cum observă întreaga doctrină „el riscă să producă o turburare profundă în organismul social și să arunce desordine în raporturile dintre indivizi“.

— Tot în Secțiunile Unite Înalta Curte a decis că este admisibil recursul având de obiect de a se constata neconstituționalitatea unei dispoziții din regulamentul legii pentru reforma agrară, care se referă la un articol din această lege, declarat cu caracter constituțional de pactul nostru fundamental din 1923.

Este cert că legalitatea dispozițiilor dintr'un regulament poate fi cercetată de instanțele obișnuite, dar în materie de reformă agrară, această regulă de drept nu își primește toată întinderea ei. În adevăr, art. 156 din legea agrară pentru vechiul regat dispune formal că un regulament va completa și lămuri în amănunt dispozițiunile conținute în lege. Pe de altă parte, art. 131 din noua Constituțiune declară că sunt

și rămân cu caracter constituțional o serie de articole, anume indicate, din legea agrară. „În această situațiune, după cum constată Înalta Curte în deciziunea sa, textele din regulament, înscrise pentru a completa și dezvolta cele articole, îndeplinesc rolul pe care-l are o lege și deci cercetarea chestiunii dacă prin aceste texte din regulament s'a respectat Constituțiunea intră în caderea Secțiunilor-Unite ale Înaltei Curți. Altfel, s'ar putea întâmpla ca și celelalte instanțe să refuze de a examina legalitatea lor pe motiv că, deși sunt coprinse într'un regulament, sunt însă luate în virtutea unei legi și dezvoltă dispozițiuni cu caracter constituțional și s'ar ajunge astfel a se aplica articole care violează pactul fundamental, ceea ce este contrariu spiritului urmărit de legiuitorul constituant și inadmisibil“.

— Înalta Curte, de asemenea, în Secțiunile Unite a rezolvit chestiunea importantă și viu discutată de a se ști dacă, în urma promulgării legii Curții de Casație din 25 Decembrie 1925, termenul de recurs în contra hotărârilor date în materie de contestațiune curge de la comunicarea hotărârii, conform dispozițiunii art. 33 din această lege, sau de la pronunțarea ei, după cum glăsuște art. 402 din Codul de procedură civilă.

Art. 33 din legea Curții de Casație se exprimă astfel: „Termenul de recurs atât în materie civilă cât și în materie comercială, este de o lună de la comunicarea hotărârii ce se atacă, fără distincțiune dacă hotărârea s'a dat în lipsă ori contradictoriu“.

„În cazurile prevăzute de legi speciale, se vor urma acele termene.“

Înalta Curte prin deciziunea Nr. 12 din 17 Mai 1928 a stabilit următoarele patru puncte în interpretarea art. 33: a) Art. 33 proclamă un principiu general: orice hotărâre trebuie comunicată pentru ca termenul de recurs să înceapă a curge. Acest principiu se aplică chiar recursului în contra hotărârii pronunțată în materie de contestațiune la urmărirea silită; prin urmare și această hotărâre trebuie comunicată și termenul de recurs curge de la comunicare, iar nu de la pronunțare după cum dispune art. 402 c. proc. civ., care este astfel abrogat. — b) Prin expresiunile din alineatul 2 al art. 33 „legi speciale“, se înțelege nu numai legile speciale propriu zise, dar și acele materii cari, deși sunt coprinse în procedura de drept comun, au însă o procedură specială. — c) Legiuitorul dispunând că în ce privește legile speciale se „vor urma acele termene“, a înțeles să mențină numai durata, lungimea în timp, a termenului de recurs prevăzut în aceste legi, dar a modificat punctul lui de plecare, așa că hotărârea pronunțată în baza lor, trebuie și ea comunicată și termenul de recurs va curge numai de la comunicare. — d)

Principiul din 33 nu se aplica decât hotărârilor judecătorești propriu zise; prin urmare, dispozițiunea din art. 359 c. pr. civ. după care termenul de recurs în contra ordonanței de adjudecare este de 40 de zile dela transcrierea ei în registrele tribunalului, conține și primi întreaga ei aplicațiune, deoarece ordonanța de adjudecare nu prezintă caracterele unei adevărate hotărâri judecătorești.

Soluțiunea dată de Inalta Curte că și în materie de contestație termenul de recurs curge numai dela comunicarea hotărârii este, pe de o parte, conformă cu scopul urmărit de legiuitorul din 1925 când a reglementat recursul și anume, ca partea interesată să fie pusă, prin comunicare, în situațiune de a cunoaște dacă trebuie să recurgă la această cale de atac și de a-și putea formula motivele de casare, iar, pe de altă parte, este în concordanță și cu celelalte dispozițiuni din Capitolul II secțiunea I din legea Curții de Casație din care face parte art. 33.

— Inalta Curte, tot în secțiuni Unite a rezolvit dificultatea ce prezintă aplicațiunea regulilor cari guvernă modul de plată a unei obligațiuni, în speța următoare. Înainte de războiul mondial, în 1910, un locuitor din Dorna Vatră, în Bucovina, contractează un împrumut de 15.000 coroane austro-ungare garantat printr-o ipotecă, de la o societate din Boemia, stipulându-se că plata se va efectua la Praga. După prăbușirea imperiului Austro-ungar, Bucovina unindu-se cu Regatul României, debitorul devine un național al Tărei noastre, iar Praga încetează de a mai fi capitala Boemiei și devine capitala unui Stat nou, Cehoslovacia. Societatea creditoare prelinzând la epoca exigibilității creanței, să fie plătită în coroane cehoslovace, pe baza clauzei din contractul de împrumut în care se prevedea că plata se va face la sediul societății, debitorul, intențând acțiune înaintea Tribunalului Suceava cerând ca, în schimbul sumei de 15.000 coroane austro-ungare, să plătească în lei în proporție de două coroane un leu, creditoarea să fie obligată a radia ipoteca. Tribunalul admite acțiunea dar asupra apelului făcut de Societate, Curtea din Cernăuți reformează sentința primei instanțe și obligă pe debitor să achite datoria plătit sumă împrumutată într-o sumă egală de coroane cehoslovace sau în lei, calculați în raport cu această monedă, întemeindu-se atât pe faptul că părțile au convenit ca plata să se efectueze la Praga unde are curs legal moneda cehoslovacă, cât și pe dispozițiunea de art. 905 c. civ. și 336 cod. com. austriac. — Inalta Curte, însă, a casat această deciziune.

Este fără îndoială că doi naționali ai aceluși țări pot conveni ca plata împrumutului contractat între dânșii să fie achitată într-o monedă străină de-

terminată, neavând curs legal în acea țară, căci o asemenea stipulațiune nu este contrarie ordinii publice. Codul nostru de comerț în art. 41 prevede chiar acest caz când dispune că atunci „când moneda arătată într-un contract nu are curs legal sau comercial în țară și când cursul ei n'a fost determinat de însăși părțile, plata va putea fi făcută în moneda țării după cursul ce va avea schimbul la vedere în ziua scadenței și la locul plății, etc.”

În ipoteza, însă, că contractul de împrumut intervine între doi naționali a două state diferite, domiciliind unul într-o țară și altul într-o alta și că s'a stipulat ca plata să fie făcută la domiciliul creditorului, atunci, după principiile de drept internațional privat, își găsește aplicațiunea *lex loci executionis*. Această lege reglementează executarea obligațiunii și deci și plata; ea determină modul în care va trebui să fie efectuată, persoanele cari au datoria sau dreptul de a o face, efectele plății, monedele în cari ea trebuie făcută, etc. Aplicațiunea legii locului executării nu se bazează decât pe voința presumată a părților contractante de a se referi la ea pentru tot ce privește aceste chestiuni.

Speța de mai sus însă diferă cu totul de această ipoteză. În adevăr, la 1910, data când s'a încheiat împrumutul, atât Vatra Dorne, unde el a luat ființă și unde debitorul își are domiciliul, cât și Praga, unde s'a stipulat a se efectua plata, făceau parte din imperiul austro-ungar și moneda, care avea curs legal în aceasta țară, era moneda austro-ungară în care s'a și realizat împrumutul; prin urmare, părțile, în momentul contractării n'au avut în vedere decât legea și moneda lor națională comună și nici nu au putut să se refere la legea unui stat, care la acea epocă nu se născuse încă și la o monedă ce nu exista și nici nu era loc a se raporta la o lege și la o monedă străină, întru cât împrumutul se contracta între doi naționali ai aceluși țări, în moneda ei legală și trebuia plătit tot în țara lor. Deci, *lex loci executionis* nu își are aplicațiune aci. — Pe de altă parte, art. 905 c. civ. austriac și art. 336 c. com. austriac, pe cari se întemeiază instanța de apel, conțin, după cum declară Inalta Curte în deciziunea sa, o normă de interpretare a voinței părților și sunt aplicabile numai în ipoteza în care, în chiar momentul contractării, părțile aflându-se în fața a două monede diferite având curs legal, una la locul nașterii obligațiunii și alta la locul plății, n'au indicat care din aceste monede va servi ca instrument de liberare și atunci debitorul va fi ținut să achite datoria în moneda existentă la locul plății, ceea ce, însă, nu este în speță.

(Va urma)

JURISPRUDENȚA

Tribunalul Cluj, secția I.

Nr. I 84/5/929.

Evacuarea chiriașului pe temeiul art. 36 al. leg. chiriilor.
Evacuare condiționată de o eventuală neprelungire a contractelor de chirie.**Sentința**

Tribunalul schimbă sentința judecătorească în sensul ca evacuarea paratului va avea loc condiționat de prelungirea legală a contractului de chirie dintre părți și obliga pe reclamantă să plătească paratei în 15 zile și sub urmărire de executie 1400 (unamlepatrusute) Lei spese de apel.

Motive:

Reclamantul a cerut evacuarea pârâtului din imobilul arătat în scriptul de acțiune pe data de 23 Aprilie 1929 întemeindu și acțiunea pe art. 36 a legii chiriilor din 16 Aprilie 1927. Pârâtul a recunoscut că deține imobilul ce formează obiectul procesului în baza unui contract prelungit de lege și a declarat, că nu se opune la pronunțarea evacuării însă numai sub condițiunea dacă contractele de închiriere nu vor fi prelungite după data de 23 Aprilie 1929 rezervându și în tot cazul dreptul la beneficiul ce i l'ar acorda legiuitorul.

Judecătoria a adus sentința prin care a admis acțiunea reclamantului în mod necondiționat fără considerare la faptul dacă contractele de chirie vor fi ori nu prelungite de legiuitor și după data de 23 Aprilie 1929.

Contra acestei sentințe a făcut apel pârâtul cerând schimbarea ei în sensul că evacuarea să se pronunțe condiționat de neprelungirea legală a contractului și totodată obligarea reclamantului la cheltuielilor de proces și apel.

Reclamantul a cerut aprobarea sentinței judecătorești și obligare pârâtului și la cheltuielile de apel.

A susținut, că instanța este dator să pronunțe sentința în baza normelor de drept existente și nu poate să o facă condiționată de ceea ce puterea legiuitoare va pronunța ori nu în viitor vre o altă normă. Conform legii chiriilor în vigoare contractele care au beneficiat de prelungirea legală expiră la o dată fixă și necondiționată adică data de 23 Aprilie 1929 ne cuprinzând în privința aceasta legea nici o restricțiune ori condițiune.

Mai departe din momentul, ce conform normelor de drept în vigoare o prestațiune este exigibilă nu se poate și nu este obisnuit ca instanța să pronunțe executarea prestațiunii în sensul că aceasta să aibă loc numai sub condițiunea dacă nu se vor schimba normele de drept în vigoare, în fine se înțelege de la sine că dacă legiuitorul fiind suveran în statuarea dreptului ce trebuie aplicat de judecător ar dispune ca contractul de închiriere să fie prelungit și după data de 23 Aprilie 1929, pârâtul va beneficia de aceasta prelungire în baza legii, deci fără considerare că instanța a pronunțat ori nu aceasta în sentință prin urmare pronunțarea evacuării sub condițiunea cerută de pârât ar fi

- a) ilegală,
- b) neobisnuită și
- c) superflua

Tribunalul deliberând asupra motivelor invocate de reclamant față de rezerva făcută de pârât stabilește următoarele:

ad. a) art. 34 a legii chiriilor din 16 Aprilie 1927 prevede că proprietarul va putea cere evacuarea chiriașului pe datele fixate în art. 2, 3 și 10 al acelei legii adică pe data de 23 Aprilie 1928 și 23 Aprilie 1929 dala promulgarea legii începând înainte de expirarea acestor termene și sub întreagă durată a prelungirii contractelor de închiriere acordată prin lege, iar art. 2. din legea chiriilor din 8 Aprilie 1928, prin care legea contractele de închiriere, cari la data de 23 Aprilie 1928 urmau să între sub regimul dreptului comun, s'au prelungit încă pe un an de zile adică până la data de 23 Aprilie 1929, prevede că nu beneficiază de această nouă prelungire legală contractele de închiriere, asupra cărora să vor fi pronunțat pe temeiul dispozițiilor art. 36 al legii chiriilor din 16 Aprilie 1927, hotărâri de evacuare rămase definitive până la data de 20 Martie 1928 inclusiv.

Ori din aceste dispozițiuni legale, rezultă că până când art. 36 prevede la aparență evacuarea chiriașilor pe data fixă și aceasta în mod necondiționat, până atunci art. 2. din legea nouă face condiționată evacuarea de faptul, că a rămas ori nu definitivă sentința de evacuare până la data de 20 Martie 1928, prin urmare toate sentințele obținute în baza art. 36 nerămase definitive până la această dată, rămân fără efect de drept, beneficiind contractele aceste și pe mai departe de prelungirea legală, deoarece dovedește în mod absolut indiscutabil, că datele de evacuare prevăzute în art. 36 a legii din 16 Aprilie 1927 nu sunt date certe adică termene fixe (dies certus an certus, quando) ci sunt date puse atunci urmează să expire termenul de prelungire cu alte cuvinte art. 36 nu prevede o evacuare pe termen fix ci o evacuare numai pentru cazul că prelungirea legală acordată chiriașului prin legea excepțională nu va mai fi menținută și după această dată (dies in certus an incertus, quando) adică o condițiune.

Interpretând deci în mod logic art. 36 și 2 din legea chiriilor trebuie a concluda nu numai, că condițiunea neprelungirii contractelor de închiriere, se cuprind în mod facil în aceste articole, dar acesta se subînțelege chiar și numai prin firea lucrului, pentru că este mai presus de orice îndoielă ori discuțiune că în caz că legiuitorul va prelungi și pe mai departe contractele de închiriere, sentința pronunțată pe temeiul că prelungirea legală expiră la data a dată ne actuală și așa vor deveni fără efect de drept.

Și dacă conform celor de mai sus condițiunea neprelungirii contractelor trebuie sub înțeleasă atât în mod logic și în mod firesc în textele de sus invocate, nu este nici un motiv, că atunci când partea interesată, cere ca instanța să prevadă în mod expres în hotărârea ce o dă această condițiune, să se refuze pronunțarea acestei condițiuni, pentru că din momentul ce există condițiunea efectul ei este același fie că ea se prezintă în mod expres ori numai în mod tacit.

Nu se poate spune deci, că atunci când reclamantul cere evacuarea chiriașului pe temeiul art. 36 a legii chiriilor și pârâtul își rezervă atât în afare cât și în instanță dreptul la o eventuală prelungire a contractului. în baza căreia deține locuința din care să cere evacuarea lui, iar instanța luând act de această rezervă, pronunțe evacuarea sub condițiunea neprelungirii contractului de legiuitor, ca prin aceasta

s'ar fi pronunțat o condițiune ilegală. Și aceasta cu atât mai puțin, că între dispozițiunile art. 36 a legii din 16 Aprilie 1917 și dispozițiunile legii din 8 Aprilie 1918 există o contradicție, ne face dela început discutabil aplicarea art. 36 al legii din 16 Aprilie 1929. Anume este din legea din 8 Aprilie 1928 anulează efectul sentințelor de evacuare, cari nu s'a ridicat la valoare de drept până la data de 2 Martie 1928, cu toate că acțiunea ar fi fost înaintată chiar imediat după promulgarea legii din 16 Aprilie 1927, ori este absolut ilogic ca atunci, când proprietarul nu poate cere executarea sentinței de evacuare cerută și obținută înainte de data de 20 Martie 1928 dar nerămasă definitivă până la data aceasta, să intențeze cu o lună mai târziu același proces și să obțină în baza tot acelor norme de drept o altă sentință dar acum executorie și astfel aceasta contradicție face discutabil că peste tot poate să se aplice sub durată legii noui art. 36 al legicii anterioare atunci când art. 7 din aceasta legii dispune că să mențin în vigoare numai acele dispozițiuni ale legii din 16 Aprilie 1927, cari nu sunt contrare legii de față.

Din moment, că pârâul deși nu a cerut respingerea acțiunii ci numai admiterea ei condițională, în baza principului, „în majore minus“ pronunțarea condițiunei c rule de pârâ este absolut legală.

ad. b) Sentințele date de instanță la judecătorești în procesele patrimoniale sunt declarative, ceace înseamnă, că instanța sesizată prin cererile părților nu face altceva decât reconstruind faptele și că starea de fapt din care își derivă părțile drepturile validitate în proces constată, că conform normelor de drept în vigoare există ori nu aceste drepturi, pronunță în consecință condamnare sau recomandare. Prin urmare dacă constată că există prestațiune prelinșă de reclamant și anume în mod necondiționat va pronunța condamnarea necondiționată a pârâului, iar dacă constată că aceasta prestațiune există însă numai condițională de vreme contra prestațiune sau un eveniment viitor, adică condițiune va pronunța condamnare condițională. Deoarece normale dreptului comun sunt norme promulgate pentru o durată permanentă se înțelege de la sine, că ar fi neobisnuit a pronunța hotărârea de condamnare în sensul, că aceasta hotărâre să fie executorie numai dacă între timp nu s'ar schimba aceste norme, atunci când nu se poate prevedea și aștepta o schimbare. Nu este însă tot așa atunci când hotărârea judecătorească de condamnare se dă pe temeiul unor norme de drept provizorii, promulgate pe o durată de mai în limite limitată cum este legea chiriilor a cărei dispozițiuni s'au promulgat numai pe o durată provizorie și cu intențiunea, că atunci când s'ar putea face aceasta fără să producă perturbări de masele interesate în ordinea de stat, să se scoată din vigoare dând loc normelor generale ale dreptului comun. Faptul, că la expirarea termenului de durată căruia a fost suspendată dispozițiunile dreptului comun va înceta ori nu aceasta stare excepțională este un fapt, care preocupă și de care trebuie să țină cont atât părțile la încheierea contractelor cât și instanțele judecătorești la darea hotărârilor și aceasta necondiționat atunci când aceasta lipsă se cere expres de către părți. Prin urmare nu este de loc neobisnuit a prevedea fie de părți în contract fie de judecător în hotărâre condi-

țiunea prelungirii sau neprelungirii contractelor de închiriat și mai ales atunci când e vorba de o acțiune intențională pentru o prestațiune a devenit scadentă numai în viitor adică o acțiune în futurum care proprietarului este de a se considera ca o acțiune destare.

ad. c) Principiul fundamental al bunei proceduri este ca întrucât pe cât posibil în unul și același proces instanța să aplaneze între părțile litigii cu rezultat sau pot să rezulte referitor la obiectul procesului. Procedura civilă ardeleană care este în deosebi condusă de acest principiu, cuprinde o mulțime de dispozițiuni în serviciul acestui scop: astfel prevede posibilitatea conexării proceselor, intentarea altor noi acțiuni în cursul procesului, modificarea acțiunii originale, chemarea în garanță, intervenția secundară și principală etc. Dacă luăm în considerare faptul, că la ordonarea execuției judecătorul trebuie să ține cont numai de dispozițiunile sentinței în baza cărora s'a cerut execuție fără de a se interesa de motivele ei și de aceasta mai ales că partea poate cere execuție conform art. 35 din legea 54/1012 în caz că dosarul nu s'a alăturat instanței, președând numai dispozițiunile sentinței când judecătorul nici nu ar avea posibilitatea se constată în caz, că legiuitorul ar prelungi contractele de închiriere după data de 23 Aprilie 1929 că sentința este dată ori nu pe temeiul art. 36 din chiriilor și astfel chiriașul va fi evacuat de proprietarul de rea credință cu toate că legea i-ar prelungi contractul și deci ar fi silit pentru a beneficia de fapt din nou de prelungirea acordată de legiuitor, să facă un nou proces de stingerea execuției, ceace înseamnă pentru el nu numai cheltuieli mari ce nu le poate suporta, dar de cele mai multe ori chiar o imposibilitate de a reintra în imobilul din care a fost evacuat, aflându-se de cele mai multe ori în situație materiale incomparabilă mai rea decât proprietarul, este incontestabil, că pronunțarea evacuării cerute pe temeiul art. 36 din legea chiriilor sub condițiunea neprelungirii contractelor de închiriere, nu numai că nu este inutilă, dar din contă este absolut necesară, pentru a înlătura ori ca nesiguranță de drept la care ar fi expuse părțile în lipsa acestei condițiuni. Și dacă pare absolut firesc și nu dă loc la nici o nedumerire faptul, că atunci când părțile contractând de exemplu în vederea prelungirii ori neprelungirii contractului de închiriere dintre ei instanța trebuie să țină cont și să se pronunțe și asupra acestei condițiuni fixată de părți în contract, este tot atât de firesc să o facă aceasta și în cazul când fiind vorba de un contract s'ar fi părțile în cererea la prima ocaziune posibilă să se declare în aceasta provizorie. Contractul de chirie este un contract prelungit de lege în mod obligator pentru ambele părți adică atât pentru proprietar cât și pentru chiriaș. Conform art. 6 a legii chiriilor din 8 Aprilie 1928 chiriașul, care nu ar voi să beneficieze de prelungirea contractului acordată prin aceasta lege este obligat să notifice prin poștă proprietarului său în termen de 10 zile dela prelungirea legii sub sancțiunea prelungirii obligatorii a contractului în condițiunile acestei legi. Prin urmare sub durată prelungirii contractul de chirie numai având dreptul de libera dispozițiune asupra obiectului contractului nici proprietarul și nici chiriașul, nici unul nu poate face unilateral declarațiuni obligatorii peul

tru celelalte parte. Dacă însă art. 36 al legii chiriilor îi dă totuși posibilitate proprietarului în mod expres ca să se declare pentru caz neprelungirii contractului de către legiuitor, că dorește ori nu să și mențină, chirișul intenționând ori nu acțiunea de evacuarea, tot așa de achitabil este, și aceasta în baza principiului egalității părților și să dă posibilitate și chirișului pentruca să se poate declara și el pentru aceeaș caz, că înțelege ca să evacueze în tot cazul imobilul ori își rezervă dreptul la o eventuală prelungire ce ar acorda-o legiuitorul. Deci dacă instanța judecătorească onorează declarațiunea proprietarului când în baza art. 36 sentință dă evacuarea tot astfel trebuie să onoreze în sentință aceasta și declarațiunea chirișului luând act de rezervă făcută de el. În consecință nu numai că nu este superflua ci din contră este chiar obligatorie pentru instanța pronunțarea evacuării cerute în temeiul art. 36 al legii chiriilor sub condițiunea neprelungirii contractelor de chirie de către legiuitor din moment, de chirișul a făcut în fața ei aceasta rezervă.

Având în vedere deci că conform celor expuse mai sus toate obiectiunile făcute contra pronunțării sentințelor date pe temeiul art. 36 din legea chiriilor sub condițiunea, că contractul de chirie dintre părți nu va mai fi prelungit de legiuitor și după data de 23 Aprilie 1929 sunt absolut nefondata,

pentru aceste motive tribunalul a hotărât conform dispozitivului obligând pe reclamant la cheltuielile de proces în baza art. 508 și 425 Pc.

Cluj, la 28 Februarie 1929.

ss. Dr. I. Anca președinte.
Judecător: ss. Dr. C. Linzmayer.
Grefier: ss. V. Lupas.

REZUMATE DE JURISPRUDENTE

Stabilite de instanțele judecătorești din Ardeal și Curtea de Casație

Curți de Apel

Caracterul cererei declaratorie de faliment art. 5 leg. timb. Când își are aplicare art. 42 al II legea timbrului. Conform disp. legii XVII/1881 cererea declaratorie de faliment, fiind o acțiune comercială, prin natura ei neputând fi socotită cerere de executare, din punct de vedere al timbrării trebuie să fie supusă taxei de timbru și impozitului proporțional prev. de art. 5 § 1 legea timbrului și nu la aceea prev. de art. 12 legea timbrului, nefiind cerere de executare.

Această cerere fiind o acțiune nouă și diferită de cererea pentru verificarea creanțelor nu este scutită de plata taxelor de timbru și impozit proporțional a parte, conf. art. 5 § 1 legea timbrului.

Când tribunalul observând neplata impozitului proporțional la prima înștișare a acordat un termen părții în acest scop, fără a-i fi cerut să justifice plata și fără o cerere de amânare de către parte.

În asemenea cazuri și întru cât tribunalul nu s'a conformat dispoz. art. 42 al I legea timbrului — care text obligă instanța a pune mai întâi în vedere părți justificarea plății impozitului și nu plătește poate pro-

nunța amenda — nu putea să oblige pe parte la plată amenzii (C. Apel Timișoara S. II nr. II 4424/928).

Deschiderea falimentului comercial. Condițiuni. Cate e instanța competente. Imprejurarea că s'a executat o execuție de escontențare și alta de asigurare nu face dovada compleciă a încetării plăților, spre a putea fi deschis falimentul contra unui comerciant (Art. 248 l. f.).

Instanța de faliment, prin deciziunea sa trebuie să motiveze ce anume circumstanțe legale susține, în a declara pe cineva în stare de faliment (Art. 86 l. falim).

Potrivit disp. art. 110 al. III din regulamentul p. organiz. serv. interior al Tribunalului, publicat în M. O. Nr. 285/1925, cauzele de faliment sunt în competența exclusivă a secției II a Tribunalului. (C. Apelor Brașov Dec. 12 1712/928).

Art. 93 pr. c. Nominatio auctoris. Cheltuieli. Aderearea la apel și art. 34 legea accel. În conf. cu disp. art. 93 pr. c. cel chemat în judecată în calitate de posesor al unui bun pe care-l deține în numele unui terțiu, poate refuza rămânerea în proces, dacă numește pe acel terțiu ca autor al său cerând citarea acestuia. Terțiuul recunoscându-și calitatea rămâne el în proces, urmând ca în urma învoierii reclamantului, părătul posesor să fie scos din proces.

Reclamantul într'un asemenea proces, nu este ținut conform textului să și dea consimțământul la citirea din proces a părătului, de și acesta și-a numit pe autorul său. În cazul însă când nu există vre o bănuială și nu e dovedit ca părătul ar fi voit să fie scos din proces, numind drept autor o persoană insolubilă, iar reclamantul totuși făcând just motiv se opune unei astfel de citiri din proces a părătului, atunci reclamantul va suporta toate riscurile, chiar dacă ar câștiga procesul față de predecesor, continuarea procesului față de părăt în asemenea condițiuni nemaî având rost, odată ce sentința române executabilă față de acesta chiar dacă conf. art. 93 pr. c. autorul a luat în proces locul părătului.

Parte a nemulțumită cu dispozițiile aduse prin hotărârea primei instanțe conform art. 34 legea accel. și spiritul general al acestei legiuiri nu poate uza decât de călă de apel direct dar nu se-aceea de adereare, care în asemenea împrejurări trebuie respinsă (C. A. Cluj S. II. n. c. II 652/928).

Recurs civil. Garanție. Răspunderea vânzătorului (art. 922 și 923 c. c. a.). În principiu, răspunderea vânzătorului se întinde nu numai la cazurile când în mod expres a atribuit lucrului vândut o calitate anumită, pe care în realitate nu o posedă, dar și pentru lipsa calităților ce obișnuit se presupun că trebuie să le aibă lucrul vândut, după natura sa, și pe existența cărora s'a contat de partea contractantă, și numai în lipsa lor totală anterioară contractării, vânzătorul poate fi făcut răspunzător în baza principiului de garanție, iar nu și pentru cazurile când prin influența unor fenomene naturale, cu totul independente de voința vânzătorului, lucrul și-a pierdut în parte sau la totul calitățile avute, din momentul trecerii lui în posesiunea cumpărătorului (C. Apel Brașov 3. I. Nr. 1363618).

Curtea de Casație

Ardeal. Magistrat. Pune în disponibilitate. Drept la pensie. Salariu. Până când trebuie să l primească. (Art. 12, legea LXV din 1912). Prin art. 12 a legii LXV din 1912 se erată textual că timpul de serviciu efectiv — pentru care funcționarul are deci a primi salariu — se termină cu ziua ultimă a lunii în care a fost dispensat de serviciu. Iar această dispensare de serviciu, atunci când funcționarul a câștigat dreptul de a fi scos la pensie, nu se poate face mai înainte de a se fi stabilit definitiv pensia și de a i se fi înalțat comunicare despre aceasta. (Cas. III. N. 996/928).

Cambie. Titluri transmisibile prin gir. Plată. La domiciliul cui urmează a se face (Art. 324, 332 c. com, art. 41, par. 1 l. cambială). Din cuprinsul art. 324 și 332 c. com. și art. 41, par. 1 legea cambială rezultă că datoriile bănești provenite din titluri transmisibile prin gir, cum sunt și cele rezultate din cambii, sunt plătibile, în lipsa convenșiiunilor părților, la domiciliul debitorului, unde urmează deci a fi prezentate la scadență de către debitor. (Cas. III. 7005/928).

Recurs. Chestiuni de ordine publică. În ce stare a procesului se pot ridica. Magistrat stabil. Prim procuror. Măsuri disciplinare. Raport de ancheta. Motivare. (Art. 139, 193 l. de organizare judecătorească). a) Dacă chestiunea care formează obiectul unui motiv de casare este de ordine publică, ea poate fi ridicată în orice stare a procesului și chiar din oficiu de către Curtea de Casație.

b) În conformitate cu dispozițiunile art. 139 și 193 din legea de organizare judecătorească, magistrații stabili nu pot fi transferați, suspendați, deslușiți sau puși în disponibilitate decât pentru abateri grave și pe baza unui raport de anchetă motivat făcut de inspectorul judecătoreesc sau de un alt magistrat delegat conform legii, iar lipsa motivării în raportul prezentat atrage de drept nulitatea măsurii care urmează a fi socotită ca arbitrară și lipsită de bază legală. (Cas. I l. Dec. N. 1229/928).

Carte funduară. Intabulare. Acțiune pentru nevalabilitate. În ce caz se poate cere prenotarea procesului. (Art. 148 Reg. cărților funduare). Din dispozițiunile par. 148 din Regulamentul cărților funduare rezultă că partea vătămată printr'o intabulare poate să o atace pentru nevalabilitate înaintea instanței de carte funduară și că numai în cazul unei asemenea acțiuni reclamantul poate cere notațiunea procesului, nu însă și în cazul unei acțiuni introduse înaintea unei instanțe altele decât instanța de carte funduară și prin care s'ar tinde la anularea unui drept intabulat pe baza unei hotărâri judecătorești rămase definitive. Curtea: Asupra recursului făcut de Kegyes Gheorghe și soția sa în contra jurnalului Nr. 5336/924 C. E., dat de Tribunalul din Satu Mare, ca autoritate de carte funduară în proces cu Bato Ioan și soția lui.

Având în vedere jurnalul atacat cu recurs, din care rezultă că intimații Bato Ioan și soția sa au făcut cerere la judecătoria ocolului Satu Mare, ca autoritate de carte funduară, pentru prenotarea procesului intentat de ei la Tribunalul Satu Mare pentru

invalidarea intabulării dreptului de proprietate a recurenților Kegyes Gheorghe și soția sa Koradan Iuliana asupra imobilelor din cartea funduară Nr. 3686 A. I. Nr. de ordine 1, 2 și 3 Nr. top 6650/21 6650/2 și 6650/3 din orașul Satu Mare, intabulare efectuată pe baza sentinței Nr. 3107/917-VII date de același Tribunal:

Că judecătoria de ocol, prin decizul Nr. 3593/924, a respins cererea de prenotare, pe motiv că intabularea dreptului de proprietate asupra ziselor imobile s'a făcut în baza sentinței susmenționate;

Că decizul judecătoreții de ocol a fost reformat de către Tribunalul Satu Mare, care prin jurnalul atacat cu recurs a îndrumat autoritatea cărților funduare depe lângă judecătoria mixtă Satu Mare, ca după rămânerea definitivă a jurnalului menționat, să prenoteze în C. E. la Nr. 3686 a orașului Satu Mare procesul intentat de intimați recurenților, iar spre a hotărâ astfel Tribunalul motivează că sentința Nr. 3107/727-8 a Tribunalului Satu Mare, pe temeiul căreia s'a făcut intabularea dreptului de proprietate, în favoarea recurentului, a fost dată pe baza unui contract de vindere cumpărare, prin care recurenții au cumpărat imobilul în chestiune; că cererea petiționarului se întemeiază pe o pretinsă nevalabilitate originală a acestei vânzări rezultând din cauza neplății prețului.

Că conform articolului 148 din regulamentul cărților funduare se poate admite în asemenea caz prenotarea procesului de invalidare a intabulării; iar judecătoria, ca autoritate de carte funduară, nu poate avea căd rea să judece natura cauzei de nevalabilitate a notării, care aparține numai instanțelor judecătorești chemate să judece contradictor procesul relativ la invalidarea intabulării.

Având în vedere că prin motivele de casare recurenții pretind că rău Tribunalul a judecat în modul susmenționat, deoarece este inadmisibil a se face prenotarea în cartea funduară a unui proces care are, ca în specie, drept obiect anularea unei sentințe judecătorești rămasă definitivă și prin care se recunoaște un drept de proprietate, bine și definitiv stabilit.

Considerând că din dispozițiile par. 148 din Regulamentul cărților funduare, pe care s'a întemeiat Tribunalul spre a hotărâ în modul menționat, — nu rezultă decât că partea vătămată printr'o intabulare poate să o atace pentru nevalabilitate printr'o acțiune înaintea instanței de carte funduară, — care este în drept să cerceteze în acest caz valabilitatea intabulării, — și că numai în cazul unei asemenea acțiuni introduse înaintea instanței de carte funduară, partea reclamantă poate cere notațiunea procesului, nu însă și în cazul unui proces introdus înaintea unei alte instanțe decât la instanța de carte funduară și prin care s'ar tinde la anularea unui drept intabulat în cartea funduară în baza unei hotărâri judecătorești rămasă definitivă.

Că, așa fiind, și intrucât în specie e constant că intabularea dreptului de proprietate al recurenților asupra ziselor imobile s'a făcut în baza sentinței Nr. 3107 din 1917/VII a Tribunalului Satu Mare, rămasă definitivă, urmează că numai prin exces de putere și greșită interpretare a art. 148 menționat, Tribunalul a admis cererea intimaților de a se prenota

în C. F. procesul de invalidarea acestei intabulări, intențat de intimaiși, conform acestui text de lege, înaintea instanței de C. F., ci direct înaintea Tribunalului Satu-Mare.

Că deci, motivele de casare sunt întemeiate și așa fiind recursul de față urmează a fi admis.

Considerând în fond, că pentru motivele susmenționate este inadmisibilă cererea intimaișilor de a se prenota în cărțile funduare procesul de anulare sentinței 3167/1917/8 dată de Tribunalul Satu-Mare rămasă definitivă.

Că deci, urmează a se hotărâ conform instanței I a și a se respinge această cerere.

Pentru aceste motive Curtea admite recursul. (Cas. I. Dec. No. 1495 din 23 Iulie 1928).

Contract scris. Contract verbal. Eficacitate (Art. 887 c. civ. a.). Potrivit art. 887 c. civ. a, clauzele stipulate verbal de părțile contractante au același putere obligatorie ca însuși contractul scris încheiat pe același timp, dacă prin aceste clauze se depășesc sau se completează, fără să fie în contradicție cu ele dispozițiile contractului scris. Curtea: Asupra motivului de recurs: „Violarea art. 887 c. civ. austriac. Din contractul aflat în dosar se poate stabili, fără îndoială, că părțile au fost obligate să mi predea toate mașinile cuprinse în contract, asemenea și un cadru de ferăstrău (gater) umblător cu injeală, soillangfelder, de 24 folii capacitate de exploatare, încărcate în vagonul pus de mine la dispoziția lui, în gara de sus Tg. Mureș.

Părțile, în înțelesul decursului procesului, cu aceeași s'a apărut, că nu a putut transporta gaterul pentru că acesta a fost în Ungaria, în comuna Vajdaháza, județul Solnoc, și nu și a putut procura permis și nici pașaport pentru folosința persoanei sale.

Din contract nu reiese că gaterul cumpărat și achitat de mine ar fi în Vajdaháza, în Ungaria și pentru transportarea acestuia ar fi nevoie de vre-un permis și pașaport și să fiu eu obligat să le procura. Dacă acestea ar fi convențiunea noastră, o astfel de condițiune eșă de importantă, cu siguranță ar fi fost trecută în contract.

Este adevărat că în procedura ascultării martoriilor în fața tribunalului, martorii au dovedit împrejurarea de mai sus. Dar Oaor Curtea de Apel nu trebuia să ia în considerare aceste dispoziții, chiar fiind adevărate deoarece că conform art. 887 cod. civ. austr. acele condițiuni verbale care se încheie anterior sau odată cu încheierea convențiunii scrise și care sunt în contradicție cu convențiunea scrisă, nu se vor lua în considerare. În procedura apelativă, în mod expres am susținut această apărare, dar nu știu de ce Oaor Curtea de Apel nu numai că nu a luat-o în considerare, dar înlăturarea acestora nici nu o motivează în sentința sa.

Asfel, numai cu violarea acestui principiu de drept, s'a adus sentința atacată cu recurs.

Având în vedere că prin motivul de casare recurentul susține că el nu și a luat formal niciodată obligațiunea de a procura, la nevoie, permisul și pașaportul necesare transportării gaterului din Ungaria comuna Vajdaháza, județul Solnoc, deoarece această stipulațiune fiind intervenită verbal între părți în ace-

leș timp când s'a făcut contractul scris, această stipulațiune nu are nici o valabilitate față de dispozițiile contractului scris în care aceasta nu a fost trecută.

Considerând că, potrivit art. 887, c. civ. austr. condițiunile stipulate într-o convențiune verbală a părților contractante au același putere obligatorie ca și însuși contractul scris și făcut în același timp, dacă condițiunea verbală întrece sau completează unele dispozițiuni ale contractului sau nu este în contradicție cu el.

Considerând că singura împrejurare invocată de recurent, că stipulațiune cu privire la permisiunea gaterului nu s'a trecut în contractul scris încă nu face inexistență această stipulațiune, deoarece conform normelor de drept constant, stabilite în privința dispozițiilor art. 887 cod. civ. austriac, stipulațiunile verbale trebuie să fie luate în considerare și totdeauna pot fi dovedite, dacă aceste condițiuni sunt întregitoare sau nu sunt în contradicție cu conținutul actului, așa că intimatul a putut dar cere și dovedi menționata stipulațiune verbală, ce a avut loc.

Că astfel fiind, întrucât dar în speță nu poate fi vorba de o violare a art. 887 c. civ. austriac și nici de o omisiune esențială motivul de casare este nefondat iar recursul urmează a fi respins.

Pentru aceste motive, Curtea respinge recursul. (Cas. III. Dec. No. 567 din 1 Iunie 1928.)

Acțiune. Titlu de drept. Motive de fapt. Precizare. Sancțiuni. (Art. 129. pr. civ.) Din dispozițiile art. 129 pr. civ. rezultând că reclamantul este dator să precizeze prin acțiune, atât titlul de drept al acțiunii cât și motivele de fapt pe care și-o întemeiază, rezultă că dacă reclamantul declară el însuși că nu poate preciza motivele de fapt, instanța de judecată este în drept să respingă acțiunea pe această considerațiune. Curtea: Asupra recursului: Având în vedere că din decizia supusă recursului și din actele dela dosar se constată că, recurenta chemând în judecată în fața Tribunalului Cluj pe intimatul Maurițiu Winkler pentru a fi obligat la plata sumei de 32.460 lei Tribunalul prin sentința Nr. 3611—22—921, a respins acțiunea ca nefondată.

Că recurenta făcând apel împotriva acestei sentințe, Curtea de apel Cluj, prin decizia atacată cu recurs, a respins apelul și a menținut în totul sentința Tribunalului obligând pe recurentă la plata sumei de 7.200 lei cheltuieli de apel, fără a cerceta însă fondul afacerii.

Că, pentru a decide astfel, Curtea de Apel constată că recurenta prin scriptele pregătitoare a susținut prima dată că suma de 32.460 lei — care reprezintă soldul contului curent — rezultă dintr-un împrumut acordat intimatului în schimbul unor asigurațiuni (bonuri) liberate de tezaurul militar austro-ungar în valoare de 25.000 lei, iar mai târziu a susținut că a încasat contravaloarea acestor asigurațiuni, acordând împrumutul în schimbul altor bonuri în valoare de 40.700 lei și argumentează că recurenta neconformându-se încheierii acelei Curți Nr. C. III. 1989—24—1925 din 3 Februarie 1926, prin care fusese obligată să precizeze din carti anume asigura-

fiuni derivă suma din acțiune și că ce măsuri a luat în privința lor și întrucât însăși recurenta a declarat în instanță că nu poate preciza quantumul sumei încasate în contul asigurașunilor în valoare de 40.700 conchide că recurenta nu și a precizat acțiunea și o respinge ca atare, făcând-o intra în examinare fondului afacerii.

Considerând că din deciziunile art. 129 proc. civ. rezultă că reclamantul este dator să precizeze prin acțiune atât titlul de drept al acțiunii, cât și motivele de fapt pe cari și-o întemeiază, că, din acest punct de vedere, instanța este în drept, de câte ori găsește necesar, să se edifice pe deplin asupra motivelor de fapt ale unei acțiuni și să oblige pe reclamant să precizeze acele motive.

Că, astfel fiind, Curtea de Apel constatând că recurenta — reclamanta de prima instanță, n'a precizat motivele de fapt ale acțiunii — dar nu numai atât, ci și că ea însăși a declarat că nu nu le poate preciza, cu drept cuvânt a considerat-o ca neprecizată și a făcut o justă aplicare a art. 129 citat, când a respins-o ca atare.

Că, în asemenea situațiune, recursul urmează a fi respins pentru consideratiunea mai sus arătată fără a se examina mijloacele de casare, prin carise invoacă pe de o parte chestiuni relative la fondul afacerii, iar pe de alta, obiecțiuni cari n'au fost deduse în judecata Curții de Apel și cari, nefiind de ordine publică, invocarea lor în recurs este inadmisibilă, fiind impusă această soluție cu atât mai mult cu cât textele pretinse violare sunt străine de cauză.

Pentru aceste motive Curtea respinge recursul. (Cas. III. Nr. 906 din 13 Octombrie 1928.)

• • •

Faliment. — Declarație. — Incetarea plășilor. — Acte Posterioare. — Atacare. — Condițiuni. (Art. 27, punct 2, legea falimentului). — Acte. — Sechestrul. — Dacă poate fi atacat. (Art. 55 I. falimentului). a) Art. 27 punct. 2 din legea falimentului aplicabilă în Ardeal prevede că părțile interesate vor putea ataca acele acte juridice ale falitului, intervenite după declararea falimentului, sau după încetarea plășilor, prin cari s'ar achita sau s'ar garanta o creanță, dacă partea căreia i se face achitarea sau garantarea a știut de declararea falimentului sau de încetarea plășilor.

b) Întrucât sechestrul, conform art. 55 din aceeași lege, asigură creditorului următor un privilegiu față de ceilalți creditori ai falimentului, acest act poate fi atacat pe calea prevăzută de art. 27 punct. 2 din legea falimentului și aceasta indiferent de situațiunea activă sau pasivă a falitului, deoarece un creditor următor nu poate legal dobândi privilegiul sechestrului înființat, din moment ce a avut deplină cunoștință de încetarea plășilor sau de starea de faliment.

Curtea: Asupra motivului de casare astfel formulat:

Curtea de Apel Cluj a violat art. 27 punct. 2 din legea XVII/1881, deoarece în temeiul acestui text de lege nu pot fi atacate decât ec. le fapte a falitului prin care acesta asigură creanța unui creditor în dauna celorlalți, și care asigurare trebuie să fie rezultatul activității falitului și nici de cum ținuta pa-

sivă, primind să i se aplice un sechestrul — la care de altfel nici nu a fost prezent și deci în cauză nu poate fi aplicat textul de lege sus citat.

Având în vedere că art. 27 punct. 2 din legea falimentului aplicabilă în Ardeal prevede că părțile interesate vor putea ataca toate acele acte juridice ale falitului, intervenite după declararea falimentului sau după încetarea plășilor, prin care s'ar achita sau s'ar garanta o creanță și când partea căreia i se face achitarea sau garantarea, a știut de declararea falimentului, sau de încetarea plășilor datorite.

Considerând că în speșă din decizia atacată cu recurs se constată că recurentul Iosif Turos a aplicat un sechestrul pe averea falitului Kopandy, știind că acesta este în stare de încetare a plășilor, sechestrul care conform art. 55 din aceeași lege asigură creditorului o achitare privilegiată — înaintea celorlalți creditori — din valorizarea obiectelor sechestrate.

Considerând că întrucât sechestrul asigură creditorului următor un privilegiu față de ceilalți creditori ai falimentului, acest act poate fi atacat pe calea prevăzută de art. 27, punctul 2 din legea falimentului și aceasta indiferent de ținuta activă sau pasivă a falitului, deoarece recurentul următor nu poate legal dobândi privilegiul sechestrului înființat, din moment ce a avut deplină cunoștință de încetarea plășilor sau starea de faliment.

Că, astfel fiind, și întrucât dar în speșă este constant că sechestrul s'a aplicat după încetarea plășilor și următorul știa de această situațiune, bine și printr-o justă aplicațiune a art. 27, punct. 2 din legea falimentului Curtea de Apel a desființat sechestrul înființat de recurent, așa că motivul de casare fiind nefondat, recursul urmează a fi respins.

Pentru aceste motive Curtea respinge recursul ca nefondat (Cas. III Dec. Nr. 922 din 18 Septembrie 1928).

Legea agrară pentru Transilvania. Fixarea prețului terenurilor expropriate. Normele de apreciere. Aplicațiune. După dispozițiunile art. 50 din legea pentru reforma agrară din Transilvania, prețul terenurilor expropriate se fixează de jugăre cadastrală, pe categorii și calități de pământ; el se determină prin orice elemente de apreciere și anume prețul de vânzare al pământului în localitate și în vecinătate în anul 1913; prețul de arendare în regiune capitalizată cu 5 la sută, etc., și orice alte date luate din ultimii 5 ani, până la 1913; în nici un caz însă prețul nu va trece peste acela din anul 1913.

În speșă, Curtea de apel, pentru a fixa prețurile de expropriere s'a întemeiat pe elementele de apreciere adunate de comisiunea de ocol și comisiunea județeană, aflate la dosar și pe raportul unui inginer silvic, asupra căruia reprezentantul Casei Centrale de împroprietărire n'a ridicat nici o obiecțiune. Din toate aceste elemente și constatări de fapt de care arată că a știut seama, Curtea motivează că prețul de despăgubire ce fusese fixat pentru pădure și pășuni, nu corespunde prețului real existent în cel din urmă 5 ani până la 1913.

Curtea de apel având dreptul a se întemeia pe orice elemente și orice date pentru a se stabili pre-

ful pământului expropriat cu condițiunea numai ca el să nu treacă peste acela din anul 1913, a putut să numească și o expertză în cauză, întrucât legea nu interzice aceasta și nu mărginește elementele de apreciere, ci arată numai, enunciativ, pe cele care pot duce la fixarea prețului.

Intrucât Curtea de Apel arată că a avut în vedere și elementele adunate de comisiunea de ocol și de cea județeană când a fixat prețul terenului expropriat n'a comis nici un exces de putere și a motivat suficient deciziunea sa dată în conformitate cu art. 50 sus menționat. (*Cas. Secț. Unite dec. Nr. 21 din 11 Octombrie 1928*).

• • •

Suspendarea proceselor prin moartea uneia din părți. Când are loc și cât timp durează. Potrivit dispozițiilor paragr. 911 c. c. austr. și 155 pr. civ., prin moartea uneia din părți se suspendă procesul dacă nu a fost reprezentată prin cineva, iar suspendarea durează până la deschiderea procesului de către moștenitorii părții decedate sau până când se instilue la cererea adversarului un curator pentru masa succesorală.

Prin urmare curatela se poate instilui, la cererea adversului din proces, pentru masa succesorală iar nu pentru partea decedată, cum greșit a ordonat judecătoria și deci bine instanța de apel a casat hotărârea dată, astfel că motivele acestea sunt nefondate. (*Cas. I. dec. 1045 din 9 Mai 1928*).

• • •

Probe. Interogator. Jurământ. Condiții de admisibilitate și de administrare. Potrivit disp. paragr. 376 pr. c. Ardeal părțile vor fi interogate mai întâi fără prestare de jurământ, după care poate urma ascultarea și sub jurământ, de unde rezultă că obligarea părților la jurământ este lăsată la facultatea instanțelor de fond, care din moment ce și au făcut convingerea în cauză numai din interogatoriul simplu nu sunt obligate a supune părțile la jurământ astfel că în speță nu constituie un viciu de procedură faptul că pârâului nu i s'a luat declarațiunile sub jurământ.

Prin urmare, fiind stabilit că în speță reclamantul a încredințat obiectele cumnatului pârâului, a intervenit între aceștia un contract de mandat și întrucât mandatarul n'a predat obiectele pârâului reclamantului nu are acțiune decât contra mandatarului, iar nu contra pârâului, care ar fi fost răspunzător numai în cazul când ar fi primit acele obiecte. (*Cas. I. dec. 897 din 27 Aprilie 1928*).

• • •

Ținuturi unde se aplică c. c. austriac. În ce cazuri se pot aplica obiceiurile locale. Asupra chestiunii asupra cui cade obligația construirii gardului despărțitor între proprietățile vecine, existând prin lege — art. 858 c. civ. austriac — prescise anume re-

guli, ele nu pot fi înlăturate pentru a se aplica în ocul lor obiceiurile locale, cari cuprind reguli diferite de acelea din art. 858 c. c. austr. decât numai dacă aceste obiceiuri au fost formal r. cunoscute și consacrate prin o lege posterioară (art. 858 c. civ. austriac).

Intrucât este necontestat că o atare lege posterioară codului civil, prin care să se r. cunoască obiceiurile locale derogatorii de la regula din art. 858 c. civ. nu există, urmează ca soluțiunea Tribunalului prin care s'a aplicat acest text, este corectă de oarecă nici vechimea unui obicei și nici faptul că în mod ilegal ar fi fost adoptat de unele instanțe judecătorești, nu pot să le confere caracterul de aplicațiune obligatorie dacă prin lege nu le este acordat. (*Cas. I. dec. Nr. 2130 din 20 Octombrie 1928*).

REGATUL ROMÂNIA

Judecătoria urbană Secția Cf. Oradea

Nr. 1019—1929 Cf.

Extract de Publicațiune de Licitație

La cererea de executare făcută de urmăritoarea firmă Banca Marmorosch Blank et Co. Soc. An. Sucursala Oradea contra urmăriților Albert Roth și soția născ. Gizela Eckstein.

Judecătoria

A ordonat licitațiunea din nou, în baza supraofertei în ce privește imobilele situate în comuna Oradea circumscripția Tribunalului Bihor și a Judecătoriei urbane Oradea, cuprinse în Cf. a comunei Oradea Nrul coalei cf. 1377 nr. de ord. A+1, nr. top. 3409/1-b. Casa și curte sub nr. 39 în subcetatea Orăzii cu întindere de 194, stp. pr. cu prețul de strigare 223.000 lei pentru incassarea creanței de 622.450 lei capital și accesorii.

Licitațiunea se va ține în ziua de 20 luna Martie anul 1929 ora 9, în localul oficial al cf. (Parcul Traian No. 10, parter, camera No. 34.)

Imobilul ce va fi licitat nu va fi vândut pe un preț mai mic decât prețul de strigare.

Cei cari doresc să liciteze sunt datorii să depoziteze la delegatul judecătorec 10% din prețul de strigare drept garanție, în numerar sau în efecte de cauzie socolite după cursul fixat în § 42 legea LX. 1881 sau să predea aceluiși delegat chitanța constatând depunerea, judecătorește, prealabilă a garanției și să semneze condițiunile de licitație. (§ 147, 150, 170, legea LX. 1881, § 21, legea XL 1908.)

Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preț mai urcat decât cel de strigare este dator să întregească imediat garanția fixată conform procentului prețului de strigare la aceiași parte procentuală a prețului ce a oferit. (§ XL. 1908.)

Oradea la 8 Februarie 1929, sj. judecător.

ss. Dr. A. Ilie

Pentru conformitate:
grefier

Nedescifrabil

» FRIGIDAIRE «

**Mai rece ca ghiata
Mai ieftin ca ghiata
Mai sanatos ca ghiata**

Frigul pentru nevoile casnice, comerciale și industriale produs în mod automat pe cale electrică. Pentru demonstrații vă stă cu plăcere la dispoziție

AUTOMECHANICA S. A. CLUJ

**Strada Regina Maria Nr. 10
Calea Dorobanșilor Nr. 18**

Reprezentanța generală:

Leonida & Co. S. A. din București

JILESCU

CLUJ

STRADA REGINA MARIA

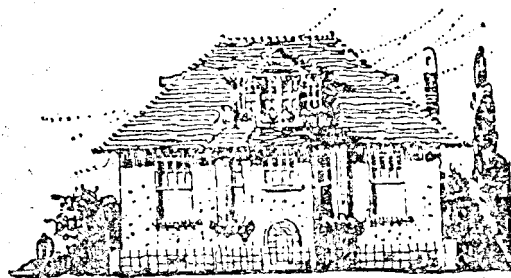
**Automobile
Accesorii
Uleiuri
Autogarage
Cauciucuri
Benzină**

TELEFON.
7-63

» FENIX «

**Societate Anonimă
Română de Asigurări
București**

Str. Bis. Enei Nr. 10

**Oferă asigurări populare de capitalizare
pe 10 și 15 ani combinate cu construcțiuni
de case plătibile în rate timp de 20 ani.**

Ce caută
agenți serioși, în Ardeal, contra
comision.